

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Ítéltábla a Nagy és Trócsányi Ügyvédi Iroda (.....) által képviselt(.....) felperesnek a Simon & Petz Ügyvédi Iroda (..... (I.rendű alperes címe) I. rendű, a Dr. Mihály Katalin Ügyvédi Iroda (.....) által képviselt(II.rendű alperes címe) II. r., és a dr. Miksné dr. Szökrényes Erzsébet ügyvéd (..... (.....) III. r. alperes ellen, mögöttes felelősség megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. április 1. napján kelt, 22.G.40.070/2008/68. számú részítélete ellen, a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részíteletét ítéletnek tekintve, azt helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. II. és III. r. alperesnek 500.000-500.000-500.000 (ötszázezer)- (ötszázezer)- (ötszázezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes 1996. június 28-án alapított, belga tulajdonban álló, nagykereskedelmi tevékenységet folytató társaság.

Az I. r. alperes 1992. szeptember 8-án bejegyzett gazdasági társaság, melynek a perbeli időszakban többségi irányítást biztosító üzletrésszel rendelkező tagja azvolt.

A III. r. alperes 1992-ben átalakulással létrejött, egyszemélyes társaság, részvényese azilletve az(A III. r. alperes 2004. szeptember 1-től 2006. január 31. napjáig végelszámolás, 2008. április 17. napjától kezdődően felszámolás alatt áll.)

A II. r. alperes 2004. július 02-án alapított gazdasági társaság, amelynek a III. r. alperes az alapítástól kezdődően, az I. r. alperes 2005. december 6-tól a részvényese. (A II. r. alperes 2006. január 1-től végelszámolás alatt áll.)

A III. r. alperes 1992. november 27-én alapította a - a továbbiakban: ellenőrzött társaság - haszonállat-eledelgyártás főtevékenységgel -, melynek 2000. április 1-jétől egyedüli tagja volt.

Az ellenőrzött társaság többször emelte alaptőkéjét. A III. r. alperes 2004. július 30-án az ellenőrzött társaságba 2.100.360.000 forint értékben, két takarmánykeverő üzemet és több gabonátárolót apportált. Ezzel a társaság bejegyzett törzstőkéje 4.004.870.000 forintra emelkedett.

Az apport tárgyát képező ingó vagyont azjavára 4.050.000 euró és járulécai valamint 375.000.000 forint és járulécai erejéig jelzálogjog terhelte (ún. Hyferp-hitel).

A III. r. alperes az ellenőrzött társaságban meglévő üzletrészt 2004. augusztus 4-étől kezdődő hatállyal átruházta II. r. alperesre.

Az ellenőrzött társaság 100 %-os mértékű üzletrészt 2006. június 23-án vételi jog gyakorlással I. r. alperes szerezte meg.

Az ellenőrzött társaság 2001-ben 1.185.000.000 forint, az azt követő két évben több százmillió forint nyereséget realizált, azonban 2004-ben már 1.486.815.000 forint, 2005-ben 1.312.269.000 forint vesztesége keletkezett, és a 2006-ra vonatkozó éves beszámoló 6.709.931.000 forint veszteséget mutatott.

A 2006. július 7-én tartott felügyelő bizottsági ülés jegyzőkönyvében rögzítettek szerint az ellenőrzött társaság, „amely ekkor további banki hitelre nem számíthatott, a működéséhez nélkülözhetetlen alapanyagok szezonális beszerzési időszakának kezdetére tekintettel sürgősen és átmeneti jelleggel 2 milliárd forint kölcsönt kért a tulajdonosától.”

A felügyelőbizottság felhívta az ügyvezetést a fizetések esetleges beszüntetése esetére történő terv készítésére, és felhívta az I. r. alperest a régi Gt. 152.§ (2) bekezdése szerinti kötelezettsége teljesítésére.

Az I. r. alperes a 2006. július 27-i 15/2006. számú alapítói határozattal felhatalmazta az ellenőrzött társaság ügyvezetőjét, hogy a II. r. alperes, aés az ellenőrzött társaság között létrejött 15.000.000 forint összegű kölcsönszerződés 2006. szeptember 30-áig történő meghosszabbítását, mint jelzálog-kötelezett aláírja.

Az I. r. alperes 2006. szeptember 12-i alapító határozatával arra utasította az ellenőrzött társaságot, hogy a III. r. alperes által felvett, de az ellenőrzött társasághoz apport útján került eszközökön korábban végrehajtott beruházásokat finanszírozó ún. Hyferp-hiteleket vállalja át. A határozatnak az ellenőrzött társaság a banki hozzájárulás hiányában nem tett eleget.

Az I. r. alperes - az 2006. szeptember 22-i utasítására - hozzájárult az ellenőrzött társaság mellékfeldolgozó üzemének 215.000.000 forint vételár ellenében történő eladásához. (A mellékfeldolgozó üzemet az ellenőrzött társaság a III. r. alperestől 2001. december 12-én vásárolta meg 748.625.000 forintért, melynek akkori tényleges forgalmi értéke az igazságügyi szakértői vélemény szerint kb. 254.000.000 forint volt.)

Az I. r. alperes a 19/2006.(XI.08.) számú határozatával jóváhagyta a 2006. június 12-én kötött adásvételi előszerződésben foglaltaknak megfelelő végleges adásvételi szerződés megkötését, 4 helyrajzi számon nyilvántartott területén található 2 belterületi és 2 külterületi ingatlanra nézve.

I. r. alperes a 21/2006.(XII.21.) számú határozattal felhatalmazta a társaság ügyvezetőjét azon szerződések aláírására, hogy a III. r. alperes és azaz ún. Hyferp-kölcsön lejáratát 2007. március 31-ig meghosszabbítsák.

Az I. r. alperes a 3/2007.(II.07.) számú alapítói határozatával a társaság folyamatos fizetőképessége és működőképessége biztosítása érdekében maximum 300.000.000 forint összeg erejéig vállalta át a társaság kötelezettségei egy részének kifizetését. Az ügylet biztosítékaként az ellenőrzött társaság tulajdonában lévő baromfikeltető üzem ingatlanra és műszaki eszközeire opciós jogot alapított, valamint a vevőkkel szembeni követelések alapítóra történő engedményezését kötötte ki. Az ellenőrzött társaságnak a vevőivel szemben fennálló követeléseire alapított zálogjogot az I. r. alperes nem tudta érvényesíteni az azokra alapított korábbi zálogszerződések miatt. Az I. r. alperes a tartozásátvállalási szerződés alapján az ellenőrzött társaság helyett 78.716.994 forint összegű tartozást

egyenlített ki. Majd 2007. április 11-én felmondta a tartozásátvállalási szerződést és felszólította az ellenőrzött társaságot az általa kiegyenlített tartozás, és annak kamatai megfizetésére. A felszólítás eredménytelen volt, ezért 2007. április 21-én élt a vételi jogával és ai baromfikeltető üzemet megvásárolta, tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték, a vételár fennmaradó részét, 81.691.280 forintot az APEH az ellenőrzött társasággal szembeni követelésként lefoglalta. A foglalás feloldásra került, az I. r. alperes 2007. november 20-án a fenti összeget hátralékos vételárként a 2007. augusztus 9-i kezdő időponttól felszámolás alá került ellenőrzött társaság felszámoló által megadott számlájára befizette.

A felperes, mint nagykereskedelmi cég az ellenőrzött társasággal kötött megállapodás alapján részére mezőgazdasági mikroelemeket szállított. Az ellenőrzött társaság a fizetési kötelezettségének a 2004-es évig pontosan eleget tett. Ezt követően azonban már csak késedelmesen, vagy egyáltalán nem fizette meg a felperes felé fennálló tartozásait. A felperes és az ellenőrzött társaság a tartozások rendezésére 2006. évben több megállapodást kötött. A 2006. október 12-i megállapodás szerint az ellenőrzött társaság elismerte a felperes felé fennálló 257.871,55 euró összegű tartozását. Az ellenőrzött társaság kötelezettséget vállalt arra, hogy a tételesen felsorolt számlák alapján a 2006. július 1-jétől október 10-éig esedékessé vált tartozását 5 részletben a 42. és 46. hét közötti időszakban megfizeti.

A felperes erre az esetre vállalta, hogy a megfizetett számlák 66%-ig megfelelő értékben 2006. november 17-ig az ellenőrzött társaság részére takarmányipari alapanyagot szállít 30 napos fizetési határidőre, külön megrendelés alapján. Az ellenőrzött társaság a tartozásából 81.158,40 euró összeget megfizetett, a felperes a szerződéstől eltérve, további 143.286,66 euró értékben teljesített a társaság megrendelése alapján, melyre tekintettel a felperes 2006. október 24. és 2006. november 27. közötti esedékességgel számlákat bocsátott ki. Az ellenőrzött társaságnak így módon 292.586,06 euró tőketartozása áll fenn a felperessel szemben.

Az ellenőrzött társaság ellen felperes 2007. január 5-én felszámolási eljárást kezdeményezett.

Az ellenőrzött társaság könyvvizsgálója 2007. február 16-án jelentést készített, mely szerint a fizetéseképtelenség és a társaság saját tőkéjének elvesztése haladéktalan tulajdonosi döntést igényel a Gt. 143.§ (2) bekezdésének megfelelően, majd 2007. március 20-án értesítette a cégbíróságot, hogy a társaság fizetéseképtelenné vált.

A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2007. augusztus 8-i kezdő időponttal elrendelte az ellenőrzött társaság felszámolását.

A felperes a felszámolási eljárásban hitelezői követelését bejelentette, azt a felszámoló 72.916.726 forint összegű számlatartozás és 100.000 forint nyilvántartásba vételi díj összegben visszaigazolta.

A felperes 2008. január 11-én előterjesztett keresetében az I. és II. r. alperes mögöttes, egymás közti egyetemleges felelősségének megállapítását kérte az ellenőrzött társaságnak a felperes felé fennálló 292.586,06 euró tőke és ezen összeg után 6,5%-os kamattartozásáért, valamint kérte az alperesek perköltség viselésére kötelezését. Keresetét utóbb kiterjesztette a III. r. alperesre is. A kereseti kérelem jogalapjául I. r. alperessel szemben a 2006. évi IV. törvény (új Gt.) 54.§ (2) bekezdésére II. és III. r. alperesekkel szemben az 1997. évi CXLIV. törvény (rég Gt.) 296.§ (1) bekezdésére hivatkozott. A per során a kereset jogcímeiként, a fentiekén kívül a II. és III. r. alperesekkel szemben hivatkozott a régi Gt. 56.§ (3) és (4) bekezdésére, illetve harmadlagosan az 1991. évi XLIX. törvény (csődtörvény) 63.§ (2) bekezdésére is. Előadta, az ellenőrzött társaság alapító-okirata szerint alperesek, mint egymás váltó egyedüli tagok hatáskörébe tartozott az ellenőrzött társaság valamennyi működését és gazdálkodását érintő kérdésben való döntés, meghatározták az ellenőrzött társaság üzleti terveit, fejlődése irányát, gazdálkodását. Hivatkozott az ellenőrzött társaság 2001. és 2007. közötti éves beszámolóiban kimutatottakra, a társaság könyvvizsgálója által 2003. évről készült pénzügyi beszámoló kiegészítő mellékletében foglaltakra, amely szerint az ellenőrzött társaságnak 2.405.689.000 forint áruszállításból és szolgáltatásból eredő követelése, valamint 700.000.000 forint váltókövetelése volt a III. r. alperessel szemben. A követelések megtérülését bizonytalannak ítélte. A könyvvizsgáló ezt követően is folyamatosan utalt a társaságnak elsősorban a III. r. alperessel szembeni több milliárdos kintlévőségére, ennek ellenére az „alperesek az ellenőrzött társaság reorganizációjára, piaci alapokon nyugvó reális üzleti, vagy más reorganizációs tervet nem dolgoztak ki. Az alperesek által folytatott hátrányos üzletpolitika eredményeként az ellenőrzött társaság 2006-ban közel 7 milliárd forint veszteséget termelt". A felperes a keresete ténybeli alapjaként megjelölte, csatolta az alperesek által 2003. március 1. és a felszámolási eljárás kezdő időpontja közötti időszakban hozott alapítói határozatokat és azok alapján létrejött szerződéseket, amelyekből vélekedése szerint a hátrányos üzletpolitika megállapítható.

Utalt arra, alperesek a társaság vagyonának terhére, saját maguknak vagy másik alperes javára közvetlenül, kölcsön, tartozásátvállalás, engedményezés, vagy ki nem fizetett számlák útján juttatott vagyoni előny mellett, passzív magatartásukkal is hozzájárultak a társaság veszteségéhez.

Alperesek tevékenysége, az egyes alperesek finanszírozása, a tőkevédelmi intézkedések elmulasztása külön-külön és összességében is hátrányos volt az ellenőrzött társaságra nézve.

Kiemelte a bírói gyakorlatra utalva, a hátrányos üzletpolitikát mindig az ellenőrzött társaság szempontjából kell vizsgálni cégcsoport esetén is. Utalt az Állami Számvevőszékkapcsolatos vizsgálatainak megállapítására, a 2007.

augusztusi jelentés kapcsán arra, hogy felelősségre vonás a vagyronvesztésért nem volt.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

I. r. alperes előadta, 2006. június 23-tól volt a társaság egyedüli tagja, nem folytatott hátrányos üzletpolitikát, magatartása és a társaság felszámolás alá kerülése között semmilyen ok-okozati összefüggés nincs. A felperes 2006. október 12-én az I. r. alperes bevonása nélkül kötött követelése rendezésére megállapodást a társasággal, majd kezdeményezte a felszámolást. Ezeket a lépéseket saját üzleti kockázata körében tette meg, annak következményeit is vállalta.

A II. r. alperes arra hivatkozott, felperes nem bizonyította azokat a konkrét tulajdonosi döntéseket, melyekkel tudatos hátrányt okoztak volna az ellenőrzött társaságnak. Állította azt is, a felperes által felhozott határozatok idején nem is volt tagja a társaságnak, illetve arra is hivatkozott, egy-egy üzleti döntés önmagában nem alkalmas a felelősség megállapítására. A felperes állításával szemben az ellenőrzött társaság fizetéseképtelenné válásához több körülmény összefüggően vezetett, így a takarmányipar helyzetének romlása, az ellenőrzött társasággal szembeni tartozásállomány nagyságrendje, a szállítók elvesztése.

Indítványozta a per megszüntetését is, hivatkozva arra, vele szemben a régi Gt. 56.§ (3) és (4) bekezdései alapján előterjesztett kereseti kérelem időelőtti, az ellenőrzött társaság még nem szűnt meg, s az a per csak az ellenőrzött társaság megszűnését követően terjeszthető elő. A régi Gt. 296.§ (1) bekezdésére alapított kereset vonatkozásában pedig kifejtette, az alaptalan, csakis az ellenőrzött társaságban uralkodó tagsági jogviszonyban álló taggal szemben terjeszthető elő a korlátlan és a teljes felelősség megállapítása iránti kereset.

A volt uralkodó tagot konszernjogi felelősség még akkor sem terhelheti, ha a korábban fennálló tagsági viszonya alatt tartósan hátrányos üzletpolitikát folytatva az ellenőrzött társaság kötelezettségeinek teljesítését jelentősen veszélyeztette. Hivatkozott a régi Gt. 121.§ (1) bekezdésére is. A Cstv. 63.§ (2) bekezdése tekintetében a konszernjogi felelősség megállapíthatóságával kapcsolatban kifejtettekre hivatkozott. Vitatta az egyetemlegesség megállapíthatóságát is.

III. r. alperes a kereset elutasítását kérte, utalt arra, nem folytatott hátrányos üzletpolitikát, döntései, tevékenysége nem áll okozati összefüggésben az ellenőrzött társaság fizetéseképtelenné válásával.

Az elsőfokú bíróság az eljárás során meghallgatta a felperes ügyvezetőjét, aki részletes előadást tett az ellenőrzött társasággal 2006. évben folytatott

tárgyalásokról, illetve a gazdasági kapcsolat alakulásáról. Előadta, az ezt megelőző időszakban is voltak fizetési csúszások, de jelentős késedelem nem volt. Három lépcsőben kötöttek megállapodást a társasággal, először augusztusban, majd október 12-én, s a következő lépcsőben az ellenőrzött társaság ügyvezetője kilátásba helyezett a tulajdonos részéről 300.000.000 forintos gyorssegélyt, így a további megrendeléseket előleg fizetése mellett teljesítették. A későbbiekben az előleg számla sem került kifizetésre, az ügyvezetőt nem lehetett elérni, elzárkózott a tárgyalások elől, így kérték az ellenőrzött társaság felszámolását. A társaság veszteségeiről, illetve a finanszírozó bank magatartásáról nem volt tudomása. A gazdasági kapcsolat novemberben szakadt meg.

Felperes további tanúbizonyítást indítványozott. Az ellenőrzött társaság korábbi egyik könyvvizsgálójaidőzésre megjelent, azonban a titoktartás alóli felmentése hiányában nem tett vallomást. Felperes indítványozta, az ellenőrzött társaság korábbi beszerzési igazgatója,, az ellenőrzött társaság másik könyvvizsgálója, valamint, az ellenőrzött társaság korábbi ügyvezetője meghallgatását is, illetve a tanúvallomásokat követően szakértő kirendelését. Az elsőfokú bíróság a bizonyítási indítványokat, mint szükségteleneket mellőzte, részítéletet, illetve per megszüntető végzést hozott.

Az elsőfokú bíróság a 2011. április 1-jén kelt 22.G.40.070/2008/69. számú végzésével a felperes által a II. és III. r. alperesekkel szemben a régi Gt. 56.§ (3) és (4) bekezdésére alapított kereset tekintetében a pert megszüntette, utalva arra, ezen a jogalapon csak a társaság megszűnését követően indítható per, így a kereset idő előtti. A Fővárosi Ítéltábla a 2011. szeptember 1. napján kelt 16.Gf.40.247/2011/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság a fennmaradt kereseti kérelem tekintetében szintén 2011. április 1-jén kelt 22.G.40.070/2008/68. számú részítéletnek jelölt - helyesen ítéletével - az I. r. alperessel szemben előterjesztett - az új Gt. 54.§ (2) bekezdésére alapított - keresetet, illetve a II. és III. r. alperesekkel szemben a régi Gt. 296.§-ra alapított elsődleges, illetve a Cstv. 63.§-ra alapított harmadlagos jogcímen előterjesztett keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. II. és III. r. alpereseknek egyenként 1.250.000-1.250.000 forint perköltséget. Az elsőfokú bíróság az I. r. alperessel szembeni kereseti igény tekintetében felperes által megjelölt új Gt. 54.§ (2) bekezdésére, a Gt. 52.§ (2) bekezdésére utalva kifejtette, a korlátlan felelősség megállapításának több együttes feltétel fennállása esetén lehet helye. Az ellenőrzött társaság ellen felszámolási eljárás indult, az I. r. alperes, mint egyedüli tag minősített befolyásszerzőnek minősül, ezért a pert a Cstv. 3.§ (1) bekezdés c) pontja szerint hitelezőnek minősülő felperes megindíthatta. További feltétel a tartósan hátrányos üzletpolitika és az azzal összefüggésben

bekövetkezett felszámolás. Ennek körében az elsőfokú bíróság rámutatott, az I. r. alperes az ellenőrzött társaság üzletrészét csak 2006. június 23-án szerezte meg, tagsági jogait a felperes által 2007. január 5-én kezdeményezett és augusztus 8-i kezdődő időponttal elrendelt felszámolásig gyakorolta. Az I. r. alperes a felperes által megjelölt alapítói határozatokat nagyrészt a korábbi tagok döntésének végrehajtásaként hozta meg, azt követően pedig, hogy a felszámolási kérelem előterjesztésre került, határozott az ellenőrzött társaság részére kölcsön nyújtásáról. A kölcsön nyújtása, annak feltételei és a biztosítékeként kikötött vételi jog egyrészt nem minősíthető üzletpolitika részeként, másrészt nem minősül hátrányosnak. A felperes által alperes terhére rótt mulasztás, a reorganizációs terv kidolgozásának hiánya körében az elsőfokú bíróság azt értékelte, vette figyelembe, felperes saját előadása szerint is az ellenőrzött társasággal több megállapodást kötött, így 2006. október 12-én is, amikor már több tízmillió forintos tartozás állt fenn. Az ellenőrzött társaság likviditási helyzete a finanszírozó bank döntésével összefüggésében tovább romlott, és az I. r. alperes befolyás szerzése után fél év elteltével, a felperes kezdeményezte a fizetéseképtelenség megállapítását. Összességében I. r. alperes által folytatott tartósan hátrányos üzletpolitikát, illetve a magatartásával, tevékenységével vagy mulasztásával, illetve a felszámolási helyzet bekövetkeztével történő összefüggést nem lehetett megállapítani. A II. és III. r. alperes vonatkozásában a régi Gt. 296.§-ára alapított másodlagos, és a Cstv. 63.§ (2) bekezdésére alapított harmadlagos jogcím tekintetében - vizsgálva a régi Gt. 290.§-ban, 291.§-ban 121.§ (1) bekezdésében, 56.§ (3) bekezdésében írtakat is - úgy foglalt állást -, a volt tagokkal szemben nem lehet helye a korlátlan felelősség megállapításának. Utalt arra is, ezt az értelmezést támasztja alá a Cstv. 2006. július 1-jétől hatályos 63/A.§-a, mely a részesedését átruházó, korábban többségi befolyással rendelkező volt tag, részvényes korlátlan felelősségéről rendelkezik további feltételek fennállása esetén.

A perköltségről a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 32/2003.(VIII.22) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés b) és c) pontja, illetve (6) bekezdése felhívás mellett döntött.

Az elsőfokú bíróság határozatával szemben a felperes nyújtott be fellebbezést. Elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte, különösen sérelmezve a bizonyítási indítványok „indokolás nélküli” elutasítását. Másodlagosan annak keresete szerinti megváltoztatását kérte. A felperes keresetének ténybeli alapjait illetően hivatkozott az általa becsatolt iratok tartalmára, és a bizonyítási indítványaira. Előadta, tévedett az elsőfokú bíróság, amikor egyrészt a II. r. alperes által az utolsó tárgyalás előtt hivatkozott eseti döntésre, másrészt a Cstv. 2006. július 1-jével hatályba lépő 63/A.§-ra figyelemmel nem látta megállapíthatónak a volt tagok felelősségét, s akkor is, amikor úgy ítélte meg, I. r. alperes határozatai csak a korábbi tagok döntéseinek végrehajtására vonatkoztak, másrészt nem voltak hátrányosak, tartósak, s az ellenőrzött társaság vagyонvesztése az I. r. alperes cselekményeivel, mulasztásaival nem állt okozati összefüggésben. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság egyáltalán nem vizsgálta, hogyan szerezhetette meg az I. r.

alperes az ellenőrzött társaságot 7 milliárd forintos vételáron, és a társaság hogyan produkálhatott - fél év után - 6,7 milliárd forintos veszteséget, majd a felszámolás elrendeléséig még 847 millió forintos veszteséget. Az eljáró bíró személye is változott az eljárás során, a korábban eljáró bírók a felperesi bizonyítási indítványnak eleget téve egyes tanúkat megidéztek, bár érdemi tanúmeghallgatásra nem került sor. Határozatot hozott a bíróság anélkül, hogy felperest tájékoztatta volna a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, és a bizonyítás sikertelenségének következményeiről.

Állította, tévesek az elsőfokú bíróság megállapításai, a régi Gt. 54.§ (2) bekezdése 296.§ (1) bekezdése és a Cstv. 63.§ (2) bekezdése szerinti korlátlan felelősség a volt többségi tagokkal szemben is megállapítható. A Legfelsőbb Bíróság sem a régi Gt. 296.§-át vizsgálta valójában, hanem a régi Gt. 56.§ (3), (4) bekezdéseit, így a döntés irreleváns.

A Cstv. 63/A. § mind 2006. július előtt, mind azt követően más tényállásra, az ellenőrzött társaságban lévő vagyoni hányad rosszhiszemű átruházása miatti felelősség megállapítására vonatkozott és nem a hátrányos üzletpolitika miatti felelősségre. Hangsúlyozta, az I. r. alperes tagi döntései a tartósan hátrányos üzletpolitika részei voltak, mert a tag a korábbi tagok hátrányos tagi döntéseit hajtotta végre, úgy nyújtott kölcsönt, hogy annak eredményeként az ellenőrzött társaság vagyon vesztett és az I. r. alperes a Gt-ben meghatározott tagi kötelezettségeit elmulasztotta. Alperesek menedzsment jogukat gyakorolva döntöttek az ellenőrzött társaság ügyeiről, ennek következtében a tagi magatartás, a szükséges döntések hiánya és az ellenőrzött társaság vagyoni helyzete között közvetlen a kapcsolat. A banki magatartás már csak következménye volt az uralkodó tagok által előidézett pénzügyi állapotnak. Az elsőfokú bíróság az I. r. alperes egy éves tagi ténykedése alatt keletkezett 7,5 milliárdos veszteséget nem vizsgálta, s az egyéb hátrányos üzletpolitikát megvalósító tevékenységet sem, melyre a felperes hivatkozott. A részítelet indokolása a Pp. 221.§ (1) bekezdését sértette. A perköltség tekintetében utalt arra, az alperesek részére megállapított perköltség eltúlzott, kérte annak mérséklését. Az elsőfokú bíróság az alperesi képviselők által ténylegesen kifejtett tevékenységet nem kellő súllyal vette figyelembe, különösen a II. r. alperes tekintetében.

Felperes 2011. október 21-i előkészítő iratában jogirodalmi álláspontok tükrében részletesen utalt alperesek által folytatott tartósan hátrányos üzletpolitika megállapíthatóságára, hangsúlyozva, a társaságban a tagok ügyvezetési feladatokat is fenntartottak és gyakoroltak is. Összecsúsztott a tagi és ügyvezetői felelősség. Így téves az elsőfokú bíróság azon következtetése, hogy II., III. r. alperesek konszernjogi felelőssége megállapítása uralkodó tagságuk megszűnése miatt kizárt, s téves az I. r. alperes magatartásának minősítése is.

A II. r. alperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság részíteletének helybenhagyását indítványozta, részint vitatva a felperes jogértelmezését, másrészt utalva az

elsőfokú bíróság döntésével egyező eseti döntésekben megnyilvánuló gyakorlatra, vitatva a felperesnek az általa irrelevánsnak minősített Legfelsőbb Bírósági eseti döntéssel kapcsolatos véleményét. A perköltség mérséklése tekintetében utalt az általa a meghatalmazása után végzett előkészítő munkára, s arra, a pertárgy értéke alapján számított ügyvédi munkadíj összege 2.592.000 forint lenne.

A III. r. alperes a 2011. november 3-i fellebbezési ellenkérelmében a korábbi nyilatkozataira hivatkozva az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés az alábbiak folytán megalapozatlan:

A régi Gt. 296.§ (1) bekezdése értelmében, ha az ellenőrzött társaság az uralkodó tag legalább a többségi irányítást biztosító befolyása következtében tartósan hátrányos üzletpolitikát folytat, és ennek következtében az ellenőrzött társaság felszámolása esetén az ellenőrzött társaság vagyona a hitelezők kielégítésére nem nyújt fedezetet, a hitelező a felszámolási eljárás során benyújtott keresete alapján a bíróság megállapíthatja az uralkodó tag korlátlan és teljes felelősségét az ellenőrzött társaság tartozásaiért. Nem vitatott, hogy a régi Gt. 290 § és 291.§-a szerinti, közvetlen irányítást biztosító befolyás a II. III. r. alperesek vonatkozásában az elsőfokú bíróság által rögzített időszakban fennállt, azonban a konszernjogi felelősség az uralkodó tag tagsági jogviszonyának megszűnését követően nem állapítható meg. Ez az álláspont tükröződik a Legfelsőbb Bíróság Gfv.X.30456/2007/4. számú határozatában is. Tételes jogi rendelkezés hiányában a volt uralkodó tagra a konszernjogi felelősséget kiterjeszteni nem lehet, közömbös ezért, hogy a korábban fennállt tagsági viszonya alatt gyakorolt-e befolyást tartósan az ellenőrzött társaság felett, s az is, hogy tagsági jogviszonya megszűnését követően esetlegesen a társaság felszámolás alá került.

A Cstv. 63.§ (2) bekezdése szerint, a minősített többséget biztosító befolyás alatt álló, valamint egyszemélyes gazdasági társaság, továbbá az egyéni cég felszámolása esetében a befolyással rendelkező, illetve az egyedüli tag (részvényes) korlátlan felelősséggel tartozik a társaság minden olyan kötelezettségéért, amelynek kielégítését a felszámolási eljárás során az adós vagyona nem fedezi, ha a hitelezőnek a felszámolási eljárás során, vagy annak jogerős lezárását követő 90 napos jogvesztő határidőn belül benyújtott keresete alapján a bíróság megállapítja e tagnak (részvényesnek) - az adós társaság felé érvényesített tartósan hátrányos üzletpolitikájára figyelemmel - korlátlan és teljes felelősségét a társaság tartozásaiért.

Helytállóan utalt az elsőfokú bíróság arra, ezen utóbbi felelősségi szabály - hasonlóan a Gt. konszernjogi szabályához - a volt tagokkal szemben nem alkalmazható, e szabály is a befolyással rendelkező, illetve egyedüli tag (részvényes) korlátlan felelősségéről rendelkezik, s kiterjesztően értelmezni nem lehet. Az elsőfokú bíróság ugyancsak helyesen mutatott rá, hogy a Cstv. 63/A.§-a beiktatása, mellyel a jogalkotó a vagyoni hányad felelősség alóli „kimenekülését” célzó rosszhiszemű átruházása esetére is megállapíthatóvá teszi a volt tag felelősségét, egyéb feltételeket is megkövetel. A fentieket figyelembe véve II., III. r. alperessel szemben előterjesztett keresetet az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el.

Az I. r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelem illetve az elsőfokú bíróságnak ebben a körben kifejtett ténybeli és jogi megállapításai tekintetében a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakra mutat rá.

2006. évi IV. törvény 54.§ (2) bekezdés értelmében, ha az ellenőrzött társaság felszámolásra kerül, a minősített befolyást szerző korlátlan felelősséggel tartozik a társaság minden olyan kötelezettségéért, amelynek kielégítését a felszámolási eljárás során az adós ellenőrzött társaság vagyona nem fedezi, ha a hitelezőinek a felszámolási eljárás során benyújtott keresete alapján a bíróság - az adós társaság felé érvényesített tartósan hátrányos üzletpolitikájára figyelemmel - megállapítja a minősített befolyást szerző korlátlan és teljes felelősségét.

E felelősségi alakzat is tehát azzal a befolyásszerzővel szemben alkalmazható, amelynek befolyása a társaság felszámolás alá kerülése időpontjában fennáll.

Nem értékelhető a felelősségi alakzat alkalmazásában a korábban a társaságban befolyással rendelkezők szerepe, függetlenül a befolyással rendelkezők tulajdonosi, személyi összetételétől.

Nincs helye tehát a szabály hatálya alá tartozó befolyásszerző felelőssége értékelésénél a korábbi időszakok figyelembe vételének, a láncolat korábbi szakaszaiban befolyással rendelkezők magatartásának, tevékenységének a „láncolat végén” álló tényleges befolyásszerző terhére történő értékelésének. Erre a jogszabály nem ad lehetőséget tételes rendelkezés hiányában.

(Az ilyen láncolatos károkozás feltételek fennállása esetén más jogterület, jogi norma hatálya alá eshet.)

Az elsőfokú bíróság által megállapítottakon túlmenően a hátrányos üzletpolitika fogalmát illetően a Fővárosi Ítéltábla utal az EBH2004.1038 szám alatti határozatban foglaltakra:

A tartós hátrányokozás egy szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartás kell, hogy legyen, amelynek okozati összefüggésben kell lennie az ellenőrzött társaságnál keletkező, a felszámolási eljáráshoz vezető veszteséggel.

Az I. r. alperessel szemben a Gt. 54.§ (2) bekezdésére alapított kereseti követelés tekintetében tehát csakis a 2006. június 23-tól 2007. augusztus 8-ig - felszámolás alá kerüléséig - terjedő időszak volt figyelembe vehető, s a felelősség szempontjából releváns.

E körben pedig az elsőfokú bíróság helytállóan vizsgálta a felperes által I. r. alperes ezen időszakra eső terhére rótt gazdasági lépéseket, döntéseket, s helytálló jogi következtetésre jutott, amikor úgy ítélte meg, az ellenőrzött társaság felszámolásba torkolt gazdasági helyzete nem az I. r. alperes magatartására, befolyására, üzletpolitikájára vezethető vissza.

A felperes az I. r. alperes tevékenységét, illetve mulasztását illetően a reorganizációs terv hiányára, a tőkerendezési kötelezettség elmulasztására, illetve a 2006. szeptember 12-i 18/2006. szeptember 12. számú alapítói határozatra hivatkozott. Utóbbi határozat azonban nem került végrehajtásra, az ellenőrzött társaság az ún. Hyferp-hiteleket nem vállalta át.

Az I. r. alperes az ellenőrzött társaságnak kölcsönt nyújtott, mely semmiképpen sem értékelhető hátrányos üzletpolitika részelemeként.

Az I. r. alperes 3/2007.(február 7.) alapítói határozata a társaság folyamatos fizetőképessége és működőképessége biztosítására irányult. Az I. r. alperes az ellenőrzött társaság helyett 78.716.994 forint összegű tartozást kiegyenlített, majd további 81.691.280 forintot a felszámolás alá került ellenőrzött társaság számlájára fizetett be. A felperes és az ellenőrzött társaság jogviszonyában ugyanakkor kiemelő, hogy a 2006. október 12-i megállapodásukat követően, a felperes 2006. november 17-ig, az ellenőrzött társaság által megfizetett számlák 66%-ig terjedő mértékben vállalt takarmányipari alapanyag szállítást, de a felperes saját elhatározása alapján a szerződéstől eltérve, csaknem 200%-os (143.286 euró), további értékben szállított az ellenőrzött társaság részére, ily módon hozzájárulva az ellenőrzött társaság 292.586 euró tőketartozásának keletkezéséhez. Mindezen körülmények a perbeli adatokból megnyugtatóan megállapíthatóak voltak. Ennek folytán az elsőfokú bíróság nem sértett eljárási szabályt, amikor mellőzte a további bizonyítást, s a tényállást helyesen megállapítva, helytálló jogi következtetéseket levonva, érdemben minden tekintetben helytálló határozatot hozott.

Megalapozatlan volt a felperesnek az elsőfokú perköltség megállapításával kapcsolatos fellebbezése is.

A 32/2003.(VIII.22) IM rendelet 3.§ (1) bekezdése szerint, ha a fél és az ügyvéd között nincs az ügy ellátására vonatkozó díjmegállapodás, vagy ha a fél ezt kéri, a bíróság a képviselőt ellátással felmerült munkadíj összegét a (2), (6) bekezdésben foglaltak figyelembevételével állapítja meg. A (2) bekezdés szerint polgári perben az elsőfokú bírósági eljárásban az ügyvéd munkadíjának a pereszes felet terhelő összege az a) pont szerint 10.000.000 forintot meg nem haladó pertárgy értéke esetén a pertárgy érték 5%-a, de legalább 10.000 forint, a b) pont szerint 10.000.000 forint feletti, de 100.000.000 forintot meg nem haladó pertárgy érték esetén az a) pontban meghatározott munkadíj és a 10.000.000 forint feletti összeg 3%-a, de legalább 100.000 forint.

A (6) bekezdés szerint a munkadíj megállapítása során a munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

A fentiek szerinti, a pertárgy értéke alapján megállapítható (mintegy 2.5 milliós) ügyvédi munkadíjhoz képest az elsőfokú bíróság a peres felek jogi képviselői részére megállapított munkadíjat a (6) bekezdés alkalmazásával jelentősen mérsékelte összegben állapította meg, annak további csökkentésére a Fővárosi Ítéltábla nem látott okot, figyelemmel az üggyel kapcsolatos felkészüléshez szükséges időszükségletre is. A jogi képviselők tevékenységeként nem csak a tárgyalásokon való tényleges részvételét, illetve az általuk benyújtott iratokat értékelte.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság permegszüntető végzésének időközbeni helybenhagyása folytán az elsőfokú bíróság részítéletét ítéletnek tekintve, azt ítélettel a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a Pp. 239.§-a alapján kötelezte felperest az alperesek javára a 32/2003.(VIII.22) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés b) pontja, és (5) és (6) bekezdése alkalmazásával a fellebbezési eljárással kapcsolatos ügyvédi munkadíj, mint másodfokú perköltség megfizetésére. A fellebbező felperes másodfokú eljárással kapcsolatosan felmerült költségeit maga viseli.

Budapest, 2011. november 4.

. Rózsa Éva s. k.
a tanács elnöke

Dr. Molnár József s. k.
előadó bíró

Dr. Rutkai Éva s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:
Gesztesi Diana
írnok